

værende Medlem her i Salen vil ganske sikkert være paa det Rene med, hvorledes det foregaar. Hver Gang vi have haft et offentligt Arbejde under Debat, og der har været rettet en Forespørgsel til en eller anden af Ministrene, enten i Form af en direkte Forespørgsel eller under Diskussionen om en eller anden Sag, om hvorledes han stillede sig til Licitationerne og de Arbeidsforhold, der eksisterede ved de forskjellige offentlige Arbejder, har Svaret altid lydt: Det er ikke os, der direkte udfører det, det er ikke os, der har med det at gøre, det er blevet overdraget i Entreprise til den og den, vi ere ikke længere Herre over Arbeidsforholdene. Det er ligegyldigt, hvorledes Arbeidsforholdene have været, vedkommende Minister har bestandig sagt: Vi kunne ikke gøre Noget derved, da Kontrakten er afsluttet, henvend Eder til de Folk, der have dermed at bestille. Dette er imidlertid et Forhold, der er i allerhøieste Grad forkasteligt. Jeg vil erindre de Herrer om, at i det Forslag, jeg var med til at indbringe her i Thinget, og som blev vedtaget i en efter min Mening beklagelig Skikkelse, Forslaget om at bevilge et Laan til Kjøbenhavns Kommune til Opførelsen af Arbejderboliger, havde vi ogsaa indsat flere Bestemmelser om, hvorledes Arbeidsforholdene skulle være ordnede ved disse offentlige Foretagender, og bestræbt os for, at der kunde blive sikket Arbejderne en ordentlig Arbejdsløn ved Opførelsen af disse Bygninger; det, man naturligvis gik ud fra, hvad der ogsaa under denne Sag har været paa Tale, at gavne Arbejderne. Men man gavner ikke Arbejderne ved at opføre disse Bygninger, hvis man vil antage det billigt mulige Tilbud, hvad der jo er anbefalet af Ordføreren for Mindretallet og nedstrevet i Udvalgets Betænkning. Ligesom man jo betinger, at Arbeidet skal forsvarelig udføres, saaledes bør det ogsaa betinges, at der skal svares Arbejderne en passende Dagløn, saa at de kunne have Fordel af det Arbejde, Staten sætter i Gang, thi ellers vil den Arbejdervenlighed, der er Tale om ved ethvert Foretagende, være fuldstændig Humbug. Arbejderne have ikke Gavn af, at de faae Lov til at arbejde meget og at udføre vanskeligt og besværligt Arbejde saa billigt som muligt, paa ingen mulig Maaade, men de have Gavn af at udføre Arbeidet til en ordentlig Betaling, og det er det, der skulde sikkes dem, og det skulde man synes, at Staten fortrinsvis burde gjøre ved de Foretagender, som den sætter i Værk. Men desværre er det ikke Tilfældet, at det gaar saaledes. Man tænker ikke derpaa. Saa snart der er Tale om Opførelsen

af Statsbygninger, Statsforetagender, saa hedder det strax: Licitation! for at bringe Udgiften ned til det mindst Mulige. Men tror man, det er nationaløkonomisk forstandigt og forsvarligt lige overfor Arbejderne, der skulle udføre Arbejdet? Jeg tror det ikke. Jeg vil ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Falkensjerne) rette det Spørgsmaal til den høitærede Minister, hvorledes det forholder sig med de Rygter, der have lydt, som det ærede Medlem nævnte, om polyteknisk Lærestanstalt og dernæst vil jeg spørge ham, om han bestandig vil holde paa dette Licitationsystem overfor disse offentlige Bygninger uden i mindste Maaade at ville staae Garanti for ordentlige Arbeidsforhold. Og til Udvalget og Ordføreren for Flertallet, som jeg veed nærer en virkelig varm Interesse for Arbejderne, vil jeg henstille, om de ikke ville tage denne Sag under Overveelse, saa at vi kunne faae at vide, hvad Udvalget egentlig mener om denne Sag, hvad der er Meningen med Bemærkningen i Slutningen af Betænkningen, om det er dem ligegyldigt, hvorledes Arbeidsforholdene blive ved disse Arbejder, naar de blot blive udførte paa den for Staten billigt mulig Maaade. Jeg haaber ikke, det er de Herrer ligegyldigt, men at der vil kunne træffes nogen Foranstaltning i den Retning. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (Hage) kom ogsaa ind paa dette Forhold og bemærkede da, at han vilde ønske, at Arbejdet blev udført succesfuldt, saaledes at der ikke blev en Sammendragning af Arbejdskraft her paa Pladsen, hvilket efter hans Mening var uheldigt. Deri kan jeg være fuldstændig enig med det ærede Medlem. Man ser altsaa, at Modsetninger undertiden kunne mødes, maatte af lidt forskjellige Grunde. Det er imidlertid ganske beynnderligt, at det ærede Medlem, der bor ude i Nærheden af Fæstningsværkerne, ikke har haft sin Opmærksomhed henvendt paa den Sammendragning af Arbejdskraft, som disse Foretagender have medført; thi det ærede Medlem vil sikkert indbrømme, at det er ekstraordinære Arbejder, som der blive udførte, Ting, som det ærede Ministerium paa egen Regning, til Trods for Alt, hvad der er vedtaget, lader udføre. Der er en Sammendragning af Arbejdskraft og navnlig af udenlandsk Arbejdskraft, som det forekommer mig, at det ærede Medlem og Meningsfæller i høieste Grad skulde føle sig befæmmede af, idet de i denne nationale Sag have staaet og talt om Fædrelandskjærlighed og opfordret Børgerne til at hde til denne Livsag, for at Landets Børn kunne blive